รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Model of Administrative A Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office.

ศุภวิชญ์ ดิษเจริญ
Suapawit Ditjareon
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University, Thailand
E-mail: supawitjeap@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาฯ โดยศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 364 โรงเรียน จำนวน 728 คน จากแบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาฯ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาฯ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร 3) การทำงานเป็นทีม 4) การสร้างความร่วมมือ และ 5) ผู้บริหารมืออาชีพ

2. รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาฯ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาฯ ในภาพรวมด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

This research aims 1) to study the factors of the model of Administrative a Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office, 2) to develop the model of Administrative a Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office and 3) to evaluate the model of Administrative a Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office. The researches were conducted in three stages. Stage 1: was to study the factors of the model of Administrative a Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office related documents, interviewing 9 experts and collecting the data from a sample group 364 schools of 728 persons from a questionnaire. Stage 2: was to develop the model of Administrative a Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office form documentation for expert connoisseurship by 9 experts. Stage 3: was to evaluate the model of Administrative a Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office from administrators of 9 persons.

The results showed that:

1. The model of Administrative a Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office components includes awareness Shared vision, Promoting leadership for personnel, Team building, Professional development and Change leader.

2. The component of the model of Administrative a Professional Learning Communities in Educational Opportunity Expansion Schools under Basic Education Commission Office was three components as follows; Part 1 Introduction. Part 2 Content Part 3 Conditions of success.

3. The results of evaluation of model in overall, accuracy, suitability and feasibility at the highest level. And usefulness was at the high level.

Keywords: model, Professional Learning Communities, Educational Opportunity Expansion Schools

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้สังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทำให้เด็กที่เกิดมาในยุคใหม่จำเป็นต้องมีสมรรถนะที่แตกต่างไปจากเด็กในยุคศตวรรษที่ 19 หรือ 20 องค์กรเครือข่ายทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 หรือ Partnership for 21st Century Skills (2011) ซึ่งเป็นองค์กรระดับชาติที่ให้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีรูปแบบและวิธีการที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (วิจารณ์ พานิช, 2556, น 11) การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่างกับศตวรรษที่ 20 สรุปได้ว่า โลกในยุคปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งความรู้และวิทยาการใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลารวมทั้งรูปแบบความสัมพันธ์ของคนในสังคมก็แตกต่างไปจากเดิม ทำให้ทักษะความต้องการในการดำรงชีวิตก็เปลี่ยนแปลงไป การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน จึงเป็นในรูปแบบ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (Learning by Doing) โดยเป็นการเรียนที่เน้นความร่วมมือ (Collaboration Skills) และเรียนกันเป็นทีม (Team Learning) มากกว่าจะเรียนเพื่อผลสัมฤทธิ์เฉพาะตนเอง ซึ่งการเรียนลักษณะนี้นักเรียนจะเรียนรู้จากการกระทำและการคิดของตนเอง ครูอาจารย์มีหน้าที่อำนวยให้เกิดการเรียนรู้โดยการออกแบบบทเรียน สร้างแรงบันดาลใจมากกว่าการสอน (Teach Less, Learn More) รูปแบบการทำงานของครูจึงต้องเปลี่ยนจากทำงานคนเดียวเป็นการทำงานเป็นทีม กำหนดเป้าหมายร่วมกันในลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community หรือ PLC) โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือกันและกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการทำงานพัฒนางานอย่างต่อเนื่องเน้นให้เกิดผลลัพธ์ที่ผลสัมฤทธิ์เป็นรายบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ประเทศไทยจะยังคงประสบสภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศอาทิกระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรีความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุการเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรงประกอบกับสภาวการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน ซึ่งการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการดำเนินงานการนำหลักกระบวนการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558, น. 1)

การศึกษาจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ย่อมต้องอาศัยปัจจัยหลายประการจึงจะทำให้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามที่คาดหวังไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานด้านหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบบริหารการศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดการพัฒนาโดยพร้อมกัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กล่าวถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในมาตรา 49 วรรคแรกว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐบาลจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิทธิของปวงชนชาวไทย เป็นการศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น และเนื้อหาสาระของการเรียนขั้นพื้นฐานอันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดเพื่อพัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถเพื่อดำเนินชีวิตปรับคุณภาพชีวิตและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประกอบอาชีพอย่างมีศักดิ์ศรี มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเต็มที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ .ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตั้งความมุ่งหมายและหลักการว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” เป็นที่ทราบดีว่าการจัดการศึกษาเป็นเรื่องใหญ่มีความสลับซับซ้อนเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากและมีกระบวนการที่ยาวนาน คุณภาพของคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในอันที่จะยกระดับพื้นฐานการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้นกว่าระดับประถมศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งนับว่าก้าวหน้าและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับมัธยมศึกษาต้น ม.1-ม.3 โดยไม่บังคับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, น 5)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ .ศ.2534 โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนรายหัวและเน้นการดำเนินงานในพื้นที่ชนบทยากจน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัด ในปี พ.ศ. 2541 รวมทั้งสิ้น 6,663 โรงเรียนใน 75 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาส) เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมุ่งหวังให้ประชากรของประเทศมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะวิชาชีพชั้นสูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, น 1-3)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เริ่มโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเริ่มเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งแรกเพื่อสนองผู้เรียนที่ต้องการเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยให้ขยายโอกาสทางการศึกษาในชนบทให้มากเป็นพิเศษมุ่งเน้นให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่อยู่ห่างไกลในชนบท การเรียนการสอนเน้นการฝึกทักษะพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ และเมื่อนักเรียนจบแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ ตลอดจนการใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและให้สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพทางสังคม เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรมให้ความรักและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เพราะเป็นการจัดเพื่อยกระดับการศึกษาของประชาชนทั่วประเทศให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้น เพื่อให้ทันกับการปรับตัวต่อภาวการณ์เปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นดังกล่าว จึงได้กำหนดไว้ในนโยบายเร่งการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ให้ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนทั่วประเทศ โดยการเปิดขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมและอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา และให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศที่มีความพร้อมและอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ปัจจุบันได้ดำเนินการเปิดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกระจายไปตามต่างจังหวัด

ต่างๆ นับว่าการดำเนินงานผ่านไปได้ด้วยดี และเนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน มีทั้งหมดจำนวน 7,061 โรงเรียน ดำเนินงานตามกรอบการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ซึ่งมีขอบข่ายในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไป ซึ่งการบริหารงานให้ดีและมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องใช้ความสามารถ เทคนิค วิธีการ และขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ในการบริหารงานและดึงศักยภาพของบุคลากรออกมาเพื่อปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จพร้อมที่จะทุ่มเทแรงกายแรงใจในการพัฒนาให้โรงเรียนประสบความเจริญก้าวหน้า (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, น 3-4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 10 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดให้ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา นอกจากนี้แล้วในมาตรา 22 ยังระบุถึงหลักการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งนวัตกรรมใหม่ที่ครูจะต้องทราบ คือ Professional Learning Community (PLC) (ถวิล อรัญเวศ, 2560, ออนไลน์)

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จะพบว่า การให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้นเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบและพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียน ให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สู่ความสำเร็จด้านการบริหารงานวิชาการ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในสภาวะการที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของยุคสมัยในปัจจุบันพร้อมกับการให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้น เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบและพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็น

ความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม เพราะฉะนั้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community) ให้เกิดขึ้นในโรงเรียนจะช่วยสร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะ กระตุ้นให้เกิดการวางแผนลงมือปฏิบัติและประเมินผลการปฏิบัติร่วมกัน มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์และเพิ่มพูนคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนให้เกิดขึ้น โดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครูทั้งโรงเรียนและสถานศึกษาก็จะมีเครือข่ายร่วมปฏิบัติภายในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการและการปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษาโดยรวมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 364 โรงเรียน จำนวน 728 คน โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์เป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) เพื่อหาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการร่างรูปแบบฯ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา และส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำยืนยันรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 9 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินรูปแบบประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร 3) การทำงานเป็นทีม 4) การสร้างความร่วมมือ และ 5) ผู้บริหารมืออาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วยองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร 3) การทำงานเป็นทีม 4) การสร้างความร่วมมือ และ 5) ผู้บริหารมืออาชีพ ส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้ ประกอบด้วย แนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 รองลงมา ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.11 ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.08 และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.15 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่า องค์ประกอบของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร 3) การทำงานเป็นทีม 4) การสร้างความร่วมมือและ 5) ผู้บริหารมืออาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hord, Roussin and Sommers (2010) ได้กล่าวเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วยองค์ประกอบหลักทั้ง 5 ประการ ประกอบด้วย การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน การร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การสืบสอบเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ การร่วมมือรวมพลัง และการสนับสนุนการจัดลำดับโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) พบว่า องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตรและโครงสร้างสนับสนุนชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรา สุวรรณวงศ์ (2559) พบว่า คุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทการศึกษาไทย ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ค่านิยม และบรรทัดฐานร่วมกัน 2) การร่วมเรียนรู้และร่วมมือรวมพลัง 3) มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ และ 5) ภาวะผู้นำร่วมทางการบริหาร

2. การสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูร่วมกันวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนมีจุดเน้นที่กระบวนการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน วางแผนการทำงานร่วมกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ร่วมกันพัฒนาโรงเรียนตามนโยบายโรงเรียน ร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาร่วมกัน มีกระบวนการสร้างค่านิยมร่วมกัน และปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพเป้าหมายทิศทางเส้นทางและสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงเป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกันโดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน (Sergiovanni, 1994) การมองเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ทำหน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์นั้นร่วมกันสู่เป็นวิสัยทัศน์ร่วม มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1) การเห็นภาพและทิศทางร่วม จากภาพความเชื่อมโยงให้เห็นภาพความสำเร็จร่วมกันถึงทิศทางสำคัญของการทำงานแบบมอง “เห็นภาพเดียวกัน” (Hord, 1997; Hargreaves, 2003) 2) เป้าหมายร่วม

เป็นทั้งเป้าหมายปลายทางระหว่างทางและเป้าหมายชีวิตของสมาชิกแต่ละคนที่สัมพันธ์กันกับเป้าหมายร่วมของชุมชนการเรียนรู้ซึ่งเป็นความเชื่อมโยงให้เห็นถึงทิศทางและเป้าหมายในการทำงานร่วมกันโดยเฉพาะเป้าหมายสำคัญคือพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน (Hargreaves, 2003; Schmoker, 2004; DuFour, 2006) 3) คุณค่าร่วม เป็นการเห็นทั้งภาพเป้าหมายและที่สำคัญเมื่อเห็นภาพความเชื่อมโยงแล้วภาพดังกล่าวมีอิทธิพลกับการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของงานจนเชื่อมโยงเป็นความหมายของงานที่เกิดจากการตระหนักรู้ของสมาชิกใน PLC จนเกิดเป็นพันธะสัญญาร่วมกันร่วมกันหลอมรวมเป็น “คุณค่าร่วม” ซึ่งเป็นขุมพลังสำคัญที่จะเกิดพลังในการไหลรวมกันทำงานในเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน (Hord, 1997,DuFour, 2006, Hargreaves, 2003) และ 4) ภารกิจร่วม เป็นพันธกิจแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายร่วมรวมถึงการเรียนรู้ของครูในทุกๆ ภารกิจสิ่งสำคัญคือการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ (Hord, 1997) โดยการเริ่มจากการรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อศิษย์ร่วมกันของครู (Louis & Kruse, 1995, Senge, 2000, DuFour, 2006) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huffman (2003) พบว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการทำให้ครูและผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ ความเชื่อและค่านิยมร่วมกันมีเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนมีความพยายามอย่างสอดคล้องกันในการแสดงออกซึ่งความไว้วางใจระหว่างกัน ประสานความร่วมมือและมีการสื่อสารแบบให้เกียรติซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิดและเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) พบว่า องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษามีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตรและโครงสร้างสนับสนุน

องค์ประกอบที่ 2 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรเป็นการดำเนินการผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูร่วมกันนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในทางวิชาชีพ สื่อสารแบบให้เกียรติซึ่งกันและกัน สร้างแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความตระหนักวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร ส่งเสริมการใช้ความรู้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชนใช้วิธีการที่หลากหลายในการติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันครูมีความภาคภูมิใจในองค์กรนำความคิดที่แตกต่างกันมาบูรณาการให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร การปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กรไปสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพมีระบบสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน สร้างโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กรเป็นสิ่งนำพาองค์กรไปสู่สิ่งที่ดีกว่าเดิม สร้างบรรยากาศทางวิชาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคณะครูมีค่านิยมและการเรียนรู้ร่วมกัน มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานร่วมกัน มีการพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนกัลยาณมิตร มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีโครงสร้างทางกายภาพที่สนับสนุนในการทำงานร่วมกันเอื้อต่อการขับเคลื่อน PLC ส่งเสริมความเป็นผู้นำของคณะครู มีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพร่วมกัน คณะครูปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงานและส่งเสริมให้เพื่อนร่วมงานแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานโดยการใช้วิธีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hunter (2011) พบว่า โรงเรียนที่เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทำให้เกิดการพึ่งพากันในทางสังคมโรงเรียนและชุมชนร่วมกันสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้กับโรงเรียนและชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรา สุวรรณวงศ์ (2559) พบว่าคุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทการศึกษาไทย ประกอบด้วย 5 ประการ

ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ ค่านิยม และบรรทัดฐานร่วมกัน 2) การร่วมเรียนรู้และร่วมมือรวมพลัง 3) มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ และ 5) ภาวะผู้นำร่วมทางการบริหาร

องค์ประกอบที่ 3 การทำงานเป็นทีม เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับคณะครูให้เกียรติซึ่งกันและกันในการทำงาน ร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา การยกย่องชมเชยในผลงานของตนเอง ร่วมกันการวางแผนจัดกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา มีความภาคภูมิใจในผลงานความสำเร็จของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษามีความผูกพันที่จะช่วยเหลือและพัฒนาองค์กรร่วมกัน และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโรงเรียน ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญกำลังใจให้เกิดขึ้นแก่คณะครูในการทำงาน ใช้ทักษะการกระตุ้นจูงใจคณะครูในการพัฒนาสถานศึกษาเปิดโอกาสและให้การยอมรับความคิดเห็นที่ดีของครูและนักเรียน นิเทศการทำงานของคณะครูเป็นระยะ ๆ สนับสนุนให้คณะครูได้มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานและสนับสนุนการจัดสภาพบรรยากาศสถานที่ทำงานให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Senge and Others (2006) ได้สรุปลักษณะองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ว่ามีลักษณะ 5 ประการที่สำคัญ คือ 1) มีการทำงานเป็นทีมและการเรียนรู้เป็นทีม 2) คิดเป็นระบบและมีรูปแบบความคิด 3) กระจายอำนาจและบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 4) มีการทดลองด้วยการเรียนรู้อยู่เสมอ 5) มีวัฒนธรรมสนับสนุนการเรียนรู้โดยสังเกตได้จากการสนทนา การมีวิสัยทัศน์แห่งอนาคตร่วมกัน การอุทิศตนและความมีขันติ การกล้าเสี่ยงและรับผิดชอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Turkington (2004) ได้ศึกษาวิจัยลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ของประเทศออสเตรเลีย พบว่า ลักษณะสำคัญ 1) คิดอย่างเป็นระบบ 2) ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง 3) มีความคิดริเริ่มและกล้าเสี่ยง 4) พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง 5) มีบรรยากาศของการยอมรับกันและกัน 6) มีวิสัยทัศน์และพันธะกิจร่วม 7) ช่องทางการสื่อสารมีประสิทธิภาพ 8) มีการทำงานและการเรียนรู้เป็นทีม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุน พร้อมทั้งนำเสนอบทสรุปและข้อเสนอในการประยุกต์กรอบแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนสู่การปฏิบัติ

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างความร่วมมือเป็นการดำเนินการผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูร่วมกันส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนร่วมกันให้ความสำคัญต่อการทำงานทางวิชาการของคณะครูในโรงเรียนยอมรับการสะท้อนผลงานจากการวิเคราะห์และวิพากษ์ร่วมกันใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน ร่วมกันสร้างความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน มีการประชุมวิชาการย่อยภายในโรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียนร่วมกัน การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเข้าร่วมสังเกตชั้นเรียน การสร้างสัมพันธภาพระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุรพล ธรรมร่มดี (2553) กล่าวว่า การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของ PLC นั้นมีหัวใจสำคัญคือการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุขของทีมเรียนรู้เป็นบรรยากาศที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้แบบนำตนเองของครูเพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเป็นสำคัญ และ Turkington (2004) ได้ศึกษา องค์การแห่งการ

เรียนรู้ในสถาบันการศึกษาหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ของประเทศออสเตรเลีย พบว่า ลักษณะสำคัญ 1) คิดอย่างเป็นระบบ 2) ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง 3) มีความคิดริเริ่มและกล้าเสี่ยง 4) พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง 5) มีบรรยากาศของการยอมรับกันและกัน 6) มีวิสัยทัศน์และพันธะกิจร่วม 7) ช่องทางการสื่อสารมีประสิทธิภาพ 8) มีการทำงานและการเรียนรู้เป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Vescio และคณะ (2006) ทำการวิจัยเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู พบว่า การใช้ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้หากผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุน และเห็นคุณค่าและการที่ครูมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพส่งผลให้ครูมองเห็นความสำคัญมากขึ้นกับการจัดการเรียนการสอนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรา สุวรรณวงศ์ (2559) พบว่า คุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทการศึกษาไทยประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ ค่านิยม และบรรทัดฐานร่วมกัน 2) การร่วมเรียนรู้และร่วมมือรวมพลัง 3) มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ และ 5) ภาวะผู้นำร่วมทางการบริหารและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) พบว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษามีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตรและโครงสร้างสนับสนุน พร้อมทั้งนำเสนอบทสรุปและข้อเสนอในการประยุกต์กรอบแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนสู่การปฏิบัติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2556) พบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ วัฒนธรรมการเรียนรู้ การคิด แบบปฏิบัติที่ดี และการพัฒนาเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 5 ผู้บริหารมืออาชีพเป็นการดำเนินการผู้บริหารสถานศึกษามีการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ให้ครูและบุคคลอื่นได้รับรู้ ให้อิสระต่อครูในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเปิดโอกาสให้ครูคณะครูเลือกทำงานตามความถนัด ให้ครูทุกคนได้สิทธิเท่าเทียมกันในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลของสถานศึกษา มอบหมายงานให้ครูโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถเป็นสำคัญกระจายอำนาจหน้าที่ให้คณะครูตามความสามารถและกำหนดกรอบภาระกิจการทำงานของคณะครูอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2548) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ต้องประกอบด้วยการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย คือ 1) ใช้ภาวะผู้นำโดยอาศัยอำนาจเป็นผู้รู้ผู้ชำนาญมากกว่าการใช้อำนาจสั่งการโดยตำแหน่ง 2) ใช้ภาวะผู้นำที่เป็นที่นิยมชมชอบเคารพนับถือและเป็นมิตรจากคนอื่น 3) มีพฤติกรรมการบริหารเชิงสนับสนุนถึงความต้องการของคณะครูทำให้งานน่าสนใจส่งเสริมการมีส่วนร่วมมีการปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน 4) กระตุ้นให้คณะครูได้ตระหนักถึงปัญหาหรือโอกาส และการร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ 5) มีพฤติกรรมการบริหารแบบมุ่งผลสำเร็จกำหนดจุดหมายที่ท้าทายสนับสนุนให้คณะครูทำงานให้สำเร็จเพื่อนำพาสู่ความมั่นใจในตนเองสูง 6) จูงใจให้คณะครูปฏิบัติงานเกินกว่าความคาดหวังตามปกติให้ผู้ปฏิบัติเกิดแรงบันดาลใจใช้ความสามารถพิเศษได้อย่างเต็มที่และสอดคล้องกับ Hord (1997) ได้สรุปลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพ ประกอบด้วย 1) ความเป็นผู้นำร่วมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การมีความคิดสร้างสรรค์ที่หลอมรวมกัน 3) การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์และค่านิยม 4) สภาพที่เต็มไปด้วยการเอื้ออำนวยและสนับสนุนและ 5) การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Voelkel (2011) พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมี

ความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีความมั่นคงและยั่งยืนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Morrow (2010) พบว่า ครูรับรู้การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นโอกาสสำหรับความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ประกอบด้วยองค์ประกอบการสนับสนุนการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้อย่างความหมาย การทำงานอย่างมืออาชีพ และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2. รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการสร้างรูปแบบฯ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ และสอบถามจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสร้างเป็นรูปแบบฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการในยุคปัจจุบันและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขเป็นร่างรูปแบบฯ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมการวิพากษ์โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินรูปแบบโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นผลการตรวจสอบรูปแบบฯ จึงมีความเหมาะสมต่อการนำไปปรับใช้กับการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Eisner (1975) ได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณโดยเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ สามารถนำผลจากผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของการดำเนินงานได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธิพงศ์ พลอาจ (2557) พบว่า สภาพความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม มีความสอดคล้องในระดับมาก มีความเป็นไปได้ในระดับมาก มีความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ในระดับมากและมากที่สุด

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสร้างเป็นรูปแบบฯ ที่สอดคล้องกับความต้องการในยุคปัจจุบัน และนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยแนะนำปรับปรุงแก้ไขเป็นร่างรูปแบบเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพร่วมการวิพากษ์ และตรวจสอบรูปแบบฯ ให้มีความเหมาะสม และทำการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสม โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาวิเคราะห์ในประเด็นที่นำขึ้นมาให้พิจารณาว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประเมินอีกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Eisner (1975) ได้กล่าวว่า รูปแบบการประเมินที่ใช้ตัวบุคคลผู้ทรงวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยเน้นความเชื่อถือว่า ผู้ทรงคุณวุฒินั้นจะเที่ยงธรรมและมีวิจารณญาณที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญการของผู้ทรงคุณวุฒิและสอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548) กล่าวว่ารูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโดยใช้สื่อที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้นและกระชับถูกต้องสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้ช่วยให้ตนเองและคนอื่นเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธิพงศ์

พลอาจ (2557) พบว่า สภาพความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม มีความสอดคล้องในระดับมาก มีความเป็นไปได้ในระดับมาก มีความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ในระดับมาก และมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การนำรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ จากคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหาก่อนนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

1.2 รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจโดยนำรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อให้มีการพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบที่เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน .(2541). **คู่มือดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

ถวิล อรัญเวศ. (2560). **ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ)PLC) คืออะไร.** [ออนไลน์ ค้นเมื่อ] [19 เมษายน2560]. จากเว็บไซต์ http://thawin09.blogspot.com/2017/02/plc.html#!/2017/02/plc.html.

ปองทิพย์ เทพอารีย์. (2556). **การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา**. วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย, 6 (2): (284-296).

พัทธิพงศ์ พลอาจ. (2557). **กลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้.** วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2557) : (24-39)

มิ่งขวัญ คงเจริญ. (2553). **การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2557). **กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบูรพา กรุงเทพมหานคร**. OJED, 9 (3): 392-406.

รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ. (2548). **การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.วิทยานิพนธ์** การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). **โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ.** วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25 (1) : 93-102.

วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง และ ชวลิต เกิดทิพย์. (2557). **รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย**. Hatyai Journal,12(2): (123-134).

วิจารณ์ พานิช. (2554). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: ตถาตาพลับลิเคชั่นจำกัด

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2548). **การบริหารสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.

สมพร ญาณสูตร. (2555). **องค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันตก.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นคราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2558). **(ร่าง)แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564.** http://www.nesdb.go.th หรือ e-mail : deco@nesdb.go.th

สุรพล ธรรมร่มดี, ทัศนีย์ จันอินทร์, และคงกฤช ไตรยวงศ์. (2553). **อาศรมศิลป์วิจัย: การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา**. โครงการเอกสารวิชาการการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงลำดับที่ 8. นครปฐม: เอมี่เอ็นเตอร์ไพรส์จำกัด.

อนุสรา สุวรรณวงศ์. (2559). **คุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทการศึกษาไทย** .วารสารปัญญาภิวัฒน์, 8 : 163.

Du Four, R., Eakey, R., & Many, T. (2006).**Learning by Doing A Handbook for Professional Learning Communities at Work. Bloomington**, IN: Solution Tree Press.

Eastwood, K., & Louis, K. (1992). **Restructuring that lasts: Managing the performance dip**. Journal of School Leadership, 2(2), 213-224.

Eisner, E. W. (1975). **The Perceptive Eye: Toward the Reformation of Educational**

Hord, S.M. (1997). **Professional Learning Communities : Communities of Continuous Inquiry and Improvement**. Austin : Southwest Education Development Laboratory.

Hord, S. M., Roussin, J. L.; & Sommers, W. A. (2010). **Guiding Professional Learning Communities: Inspiration, Challenge, Surprise, and Meaning.** Thousand Oaks, CA: Corwin A SAGE Company.

Huffman, J. ,(2003). "**The Role of Shared Values and Visions in Creating Professional Learning Communities**," National Association of Secondary School Principals. 87(637) : 21-34.

Hunter, M.F. (2011). **Perceptions and use of Cooperative Learning by Community College Faculty Members.** Thesis of Doctor of Education Tennessee :The University of Memphis

Leithwood, K., Jantzi, D. & Steinbach, R. (1999). **Changing leadership for changing times.** United Kingdom UK : Illinois : Richard D. Irwin.

Senge, P.M. (2006). **Peter Senge and the Learning Organization**. (Online). Accessed 12 February, from http:// www.infed.org/thinkers/senge.htm.

Sergiovanni, T. (1994). **Building community in schools.San Francisco, CA: Jossey Bass**.

Steiner, E. (1969). **Ecology**. Sydney: NSW.

Stoll, L., & Louis, K.S. (2007).**Professional learning community**. New York, NY : Open university Press.

Turkington, M. (2004). **The Catholic Education Office (CEO) Sydney as a learning organization and its perceived impact on standards.** Ed.D. Dissertation, Australian Catholic University, Australia.

Thompson, S. C., Gregg, L., and Niska, J. M. (2004). **Professional learning communities, leadership, And student learning**. Research in Middle Level Education Online, 28(1).Retrieved from http://www.nmsa.org/Publications/RMLEOnline/tabid/101/Default.aspx. 20/03/2017.

Vescio, V. and others. (2006). **"A Review of Research on the Impact of Professional Learning Communities on Teaching Practice and Student Learning,"** Teaching and Teacher Education. 24(2008) : 80-91 ; January, 2006.

Voelkel, Robert Holland, Jr. (2011). **A Case Study of the Relationship between Collective Efficacy and Professional Learning Communities**. University of California, San Diego ; California State University San Marcos.